

TLAČOVÁ SPRÁVA
14. október 2024

Zborník z filmologickej konferencie skúma vzťah prírody, kultúry a filmu

Česko-slovenské filmologické konferencie sú už viac ako dve desaťročia miestom podnetných myšlienok pre všetkých záujemcov o filmové umenie. K širšej verejnosti prenikajú vďaka zborníkom, ktoré prinášajú príspevky zúčastnených filmových teoretikov, historikov, ale aj estetikov či filozofov. Aktuálne sa na knižný trh dostáva zborník z 21. ročníka výročnej česko-slovenskej filmologickej konferencie nazvaný *Príroda, kultúra, film*.

„Človek je prírodná a zároveň kultúrna bytosť, pričom príroda a kultúra sa môžu nielen komplementárne dopĺňať, ale aj stáť proti sebe, aj preto od avantgárd minulého storočia po súčasnosť film ilustruje rozpoltenosť človeka medzi prírodným a kultúrnym. Filmové médium dokáže výnimočným spôsobom zachytávať dynamickú, procesnú povahu prírodných dejov. Jednou z otázok potom je, ako dokážu zábery prírody ovplyvňovať rytmus celého filmu. S tým súvisí i možnosť komparácie rôznych typov prírodných rytmov, prípadne rytmov mesta a prírody prostredníctvom filmovej montáže,“ uvádza v úvode editor zborníka a filmový teoretik Martin Kaňuch z edičného oddelenia Slovenského filmového ústavu.

Zborník tvorí súbor príspevkov z 21. ročníka výročnej česko-slovenskej filmologickej konferencie, ktorá sa uskutočnila v októbri minulého roka v Krpáčove. Jej hlavná téma vychádzala z premisy, že film ako kultúrne médium od svojich začiatkov reflektoval v pohybe obrazu najrôznejšie prírodné fenomény, pokúšal sa približovať nevidené deje, zachytávať objavovanie prírody a kultúry, dokumentovať historické a vedecké výskumy. Na strane druhej film od začiatku fascinoval jednou zo svojich najmocnejších schopností – animizmom. *„Ako píše Jean Epstein, na plátno už niet mŕtvej prírody, oživená otvára ľudské vnímanie,“* vysvetľuje Kaňuch v úvode.

Medzi autormi zborníka sú renomovaní filmológovia, umenovedci, filozofi, estetici z centier humanitných vied v Čechách i na Slovensku. Na vzťah prírody, kultúry a ich filmové reprezentácie nazierajú z rôznych uhlov pohľadu, rozsah tém v zborníku je široký. Filmový teoretik Martin Ciel sa venuje filmom Martina Hollého *Medená veža* (1970) a *Orlie pierko* (1971), prírodu a kultúru ako variácie na tému (post)humanizmu vo filmoch Viery Čákanovej skúma filmová teoretička Jana Dudková z oddelenia vedy a výskumu SFÚ. Zájemcovia v zborníku nájdu aj texty o fascinácii horským filmom od absolventky filmovej vedy z Filmovej a televíznej fakulty Vysokej školy múzických umení (FTF VŠMU) Zuzany Goleinovej, úvahy o zdieľaní obrazov v kontexte humánnej etológie od filmového vedca Martina Palúcha z Ústav divadelnej a filmovej vedy Centra vied o umení SAV, v. v. i., ale aj o eskapizme ako reakcii na aktuálne hrozby od filmového teoretika Adama Straku z FTF VŠMU. Obsah tvorí celkovo dvadsať príspevkov a sú radené v poradí, ako odzneli na konferencii v Krpáčove. Zborník *Príroda, kultúra, film* dokazuje, že film rozširuje spôsoby videnia prírody a kultúry, je svedectvom o pôsobení človeka, o vývoji i následkoch civilizácie, o hrozbách prírody, akými sú napríklad filmy o prírodných katastrofách. *„So súčasnými technológiami snímania je možné, pri diváckej identifikácii s kamerou, vnímať/snímať životné prostredie z pohľadu najrôznejších živočíchov a vytvárať si doteraz nedostupné komplexné povedomie o spoločne obývanom environmente, pochopiteľne s estetickými, ekologickými či etickými implikáciami,“* uzatvára v úvode zborníka Kaňuch.

Zborník z filmologickej konferencie skúma vzťah prírody, kultúry a filmu

Zborník príspevkov z 21. česko-slovenskej filmologickej konferencie *Príroda, kultúra, film*, ktorá sa konala 12. – 15. októbra 2023 v Krpáčove, vydala Asociácia slovenských filmových klubov v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom na 224 stranách. Zborník je v predaji vo vybraných kníhkupectvách a [v predajni SFÚ a na eshope Klapka.sk](#) za 7,90 eur.

Vydanie publikácie finančne podporil [Audiovizuálny fond](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk